

Історія світової літератури

Тип	професійної та практичної підготовки
Код	ОК-11
Семестр	3
Загальна кількість кредитів/годин	4 (120 год.)
Форма контролю	залік
Викладач	к.філол.н., доц. І.Р.Домрачева
Необхідні обов'язкові попередні та супутні навчальні дисципліни	Сучасна українська мова (фонетика, лексикологія), сучасна українська мова (морфологія, синтаксис)
Місце у структурно-логічній схемі	ОК-11 Українська діалектологія викладається на другому році навчання СО бакалавр
Форми навчання	лекції, практичні, СРС
Критерії оцінювання	3 семестр: поточний контроль – 100 б.
Мова викладання	українська

Зміст навчальної дисципліни**Модуль 1. Теоретико-методологічні основи курсу**

Тема 1. Вступ до дисципліни. Мета, завдання курсу. Діалектологія в системі лінгвістичних дисциплін. Предмет, завдання, базові поняття діалектології. Поняття «діалектна мова», «діалект», «говір», «говірка», «наріччя». Діалекти й літературна мова. Зв'язок діалектної мови з історією й культурою народу. Аспекти діалектологічних досліджень. Тема 2. Джерела української діалектології. Українська діалектологія в історичному контексті. Найперші спроби фіксування живої народної мови, характеристики й класифікації українських говорів. Фундатори української діалектології. Найважливіші праці з української діалектології. Літературні джерела української діалектології. Тема 3. Фонетичні риси говорів української мови. Фонетична транскрипція. Український діалектний вокалізм – загальна характеристика. Відмінності в системах голосних фонем у діалектах української мови та їх відображення в транскрипції. Тема 4. Фонетичні риси говорів української мови. Український діалектний консонантизм: загальна характеристика якісного й кількісного складу приголосних фонем у діалектах української мови та їх відображення в транскрипції. Тема 5. Українська діалектна лексика й фразеологія. Загальна характеристика української діалектної лексики: спільні елементи й діалектні відмінності. Типологія діалектних відмінностей у лексиці. Діалектна лексика з погляду походження. Поняття «етнографізм». Діалектна лексика в контексті етнографічних, етнокультурологічних досліджень. Своєрідність української діалектної фразеології. Тема 6. Морфологічні ознаки українських діалектів. Діалектні особливості на рівні граматичних категорій іменника, прикметника, числівника, займенника, дієслова. Діалектна специфіка в системі службових частин мови. Тема 7. Синтаксичні ознаки українських діалектів. Діалектні особливості у структурі простого й складного речення. Діалектна специфіка на рівні інтонації й ритму речень. Тема 8. Методика проведення діалектологічних досліджень. Методи фіксування й дослідження діалектологічного матеріалу. Діалектологічні експедиції. Діалектологічні програми. Лінгвогеографія. Лінгвістичні атласи. Принципи картографування діалектних явищ.

Модуль 2. Наріччя і говори в системі української діалектної мови

Тема 9. Північне (поліське) наріччя української мови. Типологія, межі поширення, наукові дослідження північних (поліських) діалектів. Основні фонетичні й граматичні ознаки східнополіських (лівобережнополіських), середньополіських (правобережнополіських), західнополіських (волинсько-поліських) діалектів. Тема 10. Південно-східне наріччя української мови. Типологія, межі поширення, наукові дослідження південно-східних діалектів. Питання про походження південно-східних діалектів. Загальні фонетико-граматичні ознаки південно-східних говорів: 1) середньоадніпрянських; 2) слобожанських; 3) степових. Тема 11. Південно-західне наріччя української мови. Типологія, межі поширення, наукові дослідження південно-західних діалектів. Характеристика фонетико-граматичних і лексичних особливостей південно-західних діалектів: 1) галицько-буковинської групи говорів: наддністрянських, надсянських, покутсько-буковинських, гуцульських; 2) карпатської групи: західнокарпатських (лемківських), середньокарпатських (північних, тобто бойківських, включаючи верховинські), південнокарпатських (середньозакарпатських). Тема 12. Південно-західне наріччя української мови. Характеристика фонетико-граматичних і лексичних особливостей волинсько-подільської групи говорів. Діалектологічні студії мовного простору Поділля. Тема 13. Мовно-культурний простір Поділля в контексті діалектологічних студій. Актуальні аспекти діалектологічних досліджень мовного простору Поділля.

Програмні результати навчання, визначені в освітній програмі:

ПРН-1	Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації.
ПРН-8	Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.
ПРН-9	Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
ПРН-12	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН-16	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН-17	Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання